

2022_Anul AGÂRBICEANU (XL): Colocviile literare Cenade
- din pragul mării treceri! - TeDeum - „Dar veșnicia e în noi”!
- a nu ști ce s’a întâmplat? - Dă, Doamne, la lume bine ...!



Vineri - 30 septembrie - la Cenade, au avut loc „COLOCVIILE LITERARE ION AGÂRBICEANU”, organizate de Primăria comunei, Cercul ASTRA „Ion Agârbiceanu” și Școala „Ion Agârbiceanu” Cenade, la 140 de ani de la nașterea - la 12 septembrie 1882 - a marelui scriitor, Ion Agârbiceanu. În frumoasă zi de toamnă, întreaga manifestare s-a desfășurat conform programului anunțat: primirea invitaților în centrul localității, vizitarea școlii și depunerea de coroane la bustul scriitorului sărbătorit. După „Te Deum” - slujba ecumenică asigurată de preotul greco-catolic Ștefan Breaz și preotul ortodox Florin Moldovan - toți cei prezenți au imortalizat momentul, imaginea de grup simbolizând și dragostea de care se bucură Ion Agârbiceanu - în localitatea natală -, la aproape șase decenii de la stingerea din viață. Manifestarea a continuat în Căminul Cultural Cenade, cu un program artistic prezentat de elevii Școlii Gimnaziale „Ion Agârbiceanu” (amintind de șezătorile de odinioară) și cuvintele de bun venit al primarului Ilie NEAMȚU, dnei Livia BREAZ - președinte ASTRA Cenade și prof. Ilie BLAGA - director Școala „Ion Agârbiceanu” Cenade. În frumoasa sală a căminului cultural, în care s-a amenajat temporar o miniexpoziție de prezentare a cotidianului „Tribuna” Sibiu promovând „anul 2022 - anul tribunistului Ion Agârbiceanu”, ing. Ion MIHĂLȚAN - președinte Despărțământ „Timotei Cipariu” ASTRA Blaj a adus „Cuvântul de salut” al Asociațiunii, acordând diplome de merit tuturor celor care s-au străduit să pună în valoare opera literară a scriitorului. Au prezentat comunicări Asociația Ecomuzeul Regional Sibiu, scriitorul col. r. Ioan BRAD (Alba-Iulia), Biblioteca mun. Blaj „Școala Ardeleană” - prin

director Diana BORCEA și publicistul Cornel FUGACIU (Mediaș). Constatându-se absența unor colaboratori importanți - motivată prin vârsta înaintată și starea de sănătate - manifestarea a consemnat și debutul poetic al prof. Răsvan FUGACIU.

Alocuțiuni, mesaje și gânduri au transmis președinta Despărțământului ASTRA Alba Iulia - prof. Maria Cioica, precum și președinții sau reprezentanții Cercurilor ASTRA Blaj: „Ion Pop Reteganul” Sâncel - prof. Mihai Buia; „Aron Cotruș” Cergău Mare - prof. Ion Mărginean; „Ion Blăjan” Roșia de Secaș - ec. Diana Bîrz; „Ion Breazu” Mihalț - prof. Ana Maria Grama; „Ion Bianu” Biia - Gheorghe Pop. O mare și frumoasă surpriză a constituit-o prezența doamnei Elena Tarcea, strănepoata scriitorului, învățătoare pensionară (în Sibiu), care a mărturisit că este pentru prima dată când participă la aceste colocvii și va încerca să participe și la următoarele ediții, fiind prezentă în Cenade deseori, pentru a se reculege la mormintele înaintașilor. Remarcând prezența primarului comunei Cergău - Lenuța Aldea, se cuvine a sublinia că toți cei prezenți au evocat personalitatea marelui înaintaș cinezan, scriitorul și prozatorul român fiind iubit în satul natal, dar prea puțin cunoscut și promovat la nivel național, lucrările sale fiind greu de găsit, multe scrieri din bogata sa operă fiind greu de procurat. Din Zlagna (com. Bârghiș, jud. Sibiu) a ținut să participe ing. Aurel Muntean, un pasionat cititor al Tribunei, îndrăgostit de opera scriitorului Ion Agârbiceanu.

S-au lecturat pasaje din vasta operă, evocându-se și momente din copilăria scriitorului, prof. Ilie Blaga - directorul școlii, mărturisind că în lunga carieră de dascăl în satul natal (peste 40 de ani), este marcat ori de câte ori recitește anumite fragmente din opera scriitorului. Întreaga manifestare a fost prezentată și moderată de profesoara de limba și literatura română Livia Breaz, președinta Cercului ASTRA „Ion Agârbiceanu” Cenade, o adevărată doamnă a învățământului românesc. Domnia sa a știut să însuflească un spirit viu - acestei întâlniri autentice -, în care invitați din două județe s-au întâlnit, pentru a-și exprima liber gândurile în evocarea marelui sărbătorit. Născută pe aceste meleaguri, absolventă a liceului „Jacob Mureșianu” Blaj și a Universității Babeș-Bolyai - Facultatea de teologie greco-catolică și litere, prof. Livia Breaz a lecturat și o poezie simbol a manifestării, autoare fiind prof. Maria Roman, cea care a învățat limba română toate generațiile elevilor cinezani, între 1978-2000. Invităm cititorii „Tribunei” să descopere comuna Cenade, prin frumoasele versuri: «**Aici e iarba cea dintâi/ Și pâinea cu miros de jar/ Să-ți pui odihna căpătâi/ În legănarea unui car/ Mai este colb de țară./ Ori îi ca pielea bătucit,/ Când se întoarce-n prag de sară/ Drumetuțul verii ostenit./ Duminica mai stau la poartă./ Ori cercetează câte-un neam/ Bătrâni, cu inima uitată,/ În mugurind încă un an./ Sfiala unui tainic dor,/ Când zăbovește ochiu-n zare,/ E roua florii din covor/ Țesut cu pașii de pe cale./ Când din iubire de pământ/ Se ofilește câte-o floare/ În câmp uitat de țintirim,/ Mai crește iarbă pe-o cărare./ Dar veșnicia e în noi/ În dreptul la o Primăvară!/ Sub lacrima tăcutei ploii/ Ne va zâmbi Pământul iară?/ În leagănul tău dintre dealuri/ A fost o blândă-mpărăție/ Unde-ai deschis Cartea Naturii/ Cu basmele copilăriei./ Pornind pe-a Timpului cărare,/ Ai vrut s-atingi cerul cu mâna ... / Dar gândul s-a topit în zare/ Tu ai rămas întotdeauna./ În pragul mării tale treceri/ Trăiești ispita-ngăduită/ Întoarcerea spre începuturi/ În taina visului de-o clipă».**

Mergând pe urmele lui Ion Agârbiceanu și meditănd la dezideratul „**Patrimoniul cultural în slujba comunității**”, în Cenade - am redescoperit gândurile filozofului roman Cicero: „**A nu sci ce s'a întâmplat, înainte de ce te-ai născut, înseamnă a fi tot copil încă!**”. Felicitări tuturor organizatorilor - primarului Ilie Neamțu și directorului școlii Ilie Blaga, respectiv preoților din cele două parohii locale -

dar și participanților, pentru unica manifestare culturală complexă, organizată (până în prezent) în memoria marelui scriitor. În Cenade, am avut onoarea și plăcerea de a cunoaște oameni simpli, credincioși - cu frică de Dumnezeu -, iubitori ai limbii și literaturii române și nu în ultimul rând al istoriei. Regăsindu-mă printre „**Oamenii Blajului**” - printre dascăli de conștiință națională, cunoscuți în frumoasa zi de sărbătoare jubiliară -, tema fiind aleasă sugestiv de prof. Livia Breaz - „**Din pragul mării treceri**” -, reproducem selectiv gândurile președintelui Consiliului Județean Alba, Ion Dumitreț, din „Cuvântul înainte” a lucrării scriitorului Ion Brad - „**PRINTRE OAMENII BLAJULUI**” (Blaj, 2011): «Colaborând ani îndelungați cu oameni vrednici din județul Alba m-am simțit întotdeauna bucuros și onorat de legăturile speciale cu Blajul și blăjenii. Am apreciat mândria lor istorică, pasiunea de a cultiva tradițiile „**Micii Rome**”, leagănul celebrelor sale școli în sânul cărora s-au format corifeii Școlii Ardelene, cărturarii revoluționari din istoricul an 1848, dar și luptătorii pentru realizarea Unirii celei Mari de la 1918. Cu prilejul uneia dintre multele manifestări ale Blajului, am formulat un adevăr, cred, indiscutabil: **județul nostru are două capitale: una istorică, Alba Iulia, alta culturală, Blajul.** Există o întregă bibliotecă dedicată acestor două străvechi și glorioase cetăți. Cei mai importanți intelectuali ai trecutului s-au aplecat asupra acestor vârste rodnice ale istoriei naționale. Ei au fost continuați de noile generații, iar cea din zilele noastre își face, în continuare, datoria. În acest climat propice ideii de rededeptare, libertate și unire a tuturor românilor, un rol esențial, benefic, l-a jucat colaborarea fraternă a celor două Biserici naționale: cea Ortodoxă și cea Română Unită cu Roma, Greco-Catolică. Fără conlucrarea lor n-ar fi fost posibile nici adunarea de pe Câmpia Libertății, de la 1848, nici înfăptuirea României Mari, din 1918. Un moment de seamă, în acest efort istoric, poate fi considerat înființarea ASTREI, la Sibiu, în 1861, prin inițiativa și îndrumarea luminată a Mitropolitului Andrei Șaguna și a canonicului Timotei Cipariu. (...)». Aici, în Cenade - comuna în care se lecturează și cotidianul Tribuna -, am recunoscut patriotismul autentic dar și ospitalitatea românească, amintindu-mi și de gândurile motto-ului ales de marele poet și filosof Lucian Blaga, pentru poemul „**În marea trecere**” (1924): „**Oprește trecerea. Știu că unde nu e moarte nu e nici iubire, și totuși te rog: oprește, Doamne, ceasornicul cu care ne măsoară destrămarea**”.

Să nu uităm că din Blaj - „**Panteonul spiritualității românești**” - au răsunat și versurile unui cântec străvechi, plin de semnificații: „**Dă, Doamne, la lume bine,/ Nu mă uita nici pe mine ...**”!

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-agarbiceanu-xl-colocviile-literare-cenade-din-pragul-marii-treceri-tedeum-dar-vesnicia-e-in-noi-a-nu-sti-ce-sa-intamplat-da-doamne-la-lume-bine-166533.html>

Tribuna
Dintotdeauna pentru todeauna!

ASTRA FILM SIBIU INTERNATIONAL FILM FESTIVAL 2022 9 - 16 OCTOMBRIE

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2021-Anul Agârbiceanu (XL): Colocviile literare Cenade - din pragul mării treceri! - TeDeum - „Dar veșnicia e în noi!” - a nu ști ce s'a întâmplat? - Dă, Doamne, la lume bine ...!

Marius HALMAGHI 02.10.2022 19:55 391 vizualizari 0 comentarii

În: *Tribuna*, 02 octombrie 2022